

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: DEM. I DOBRESU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avoca [?] Fost Magistrat Pro-de- canul Trib. Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Consilier la Curtea de Apel din București	
RÈNÈ DÈMOQUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului. Doctor și Laureat în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ȘT. LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj	I. GR. PERIETEANU Avocat
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei
„ Avocați 1000
„ Magistrati 800
6 luni pretul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 12/29

S U M A R

- Proiectul Codului Penal Român, de Ștefan Laday;
- Observațiuni asupra Proiectului de Cod Penal Român, de Dr. Vintilă Dongoroz.

JURISPRUDENȚĂ :

— Tribunalul Ismail : Otilia Barca cu Sofia Apostolova, Regula, Locus regit actum aplicabilă la testamentul făcut de un supus rus (Basarabean) în România, în formă mistică, Conform legii române. Moartea lui în România în timpul ocupației inamice. Imposibilitatea înfățișării testamentului la Consulatul său ambasada rusă, conf. c. civ. rus, din cauza războiului. Valabilitate. Revendicare. Admitere. Executarea testamentului după alipirea Basarabiei. Drept interprovincial. Conflict de legi. Normele dreptului internațional privat inaplicabile de plano. Abrogarea lor în mod virtual prin anexiune. Statut real aplicabil. Copil adulterin. Liberalitate ilicită. Cauza eficientă);

— Trib. Comercial Ilfov s. I : S. Schauer cere reabilitarea, (Dacă pentru obținerea reabilitării falitul poate să achite dobânzile numai pe 5 ani, aplicându-se prescripția pentru restul timpului ? Soluție negativă. Art. 826 c. com. 1907 c. civ.), cu o Notă de avocatul I. G. Cohen.

— Curtea Apel București, s. III : Lucreția Varon cu Elena și Căp. Gh. Niculescu (Contestație. Parțe cu domiciliul ales la avocat. Citații. Îndeplinirea procedurii. Formalități. Art. 74 și 76 pr. civ.).

Cartea II.	Despre crime și delicta în special.
Titlul I.	Crime și delicta contra Statului.
„ II.	„ „ în „ constituției.
„ III.	„ „ în „ interes. publice.
„ IV.	„ „ în „ particularilor.
	Omor, amenințări, răniri, duel, aten-
	tate contra bunelor moravuri, luer-
	tații indiv. statului civil, mărturie
	mincinoasă, calomnie, injurii, furt, tăl-
	hărie, turburarea propr. imobiliare,
	tănuire, abuz de încredere, înșelăciune,
	jocuri de noroc, distrucțiuni, in-
	cendii, exploziune, inundație și alte
	fapte periculoase.

Cartea III. Contravențiuni.

2. Proiectul este bazat pe doctrina școlii clasice, dar face anumite concesii și școlilor pozitivistice. Regula este represiunea justă, conformată gravității obiective a infracțiunii, dar excepțiunile sunt importante: minorii sunt supuși unui regim special, criminalii periculoși pot fi internați pe 10 ani într-o casă de muncă, pedeapsa infractorilor primari poate fi suspendată, pedeapsa poate fi transformată (înlocuită cu alta) chiar și în cursul executării, alienații pot fi internați în ospicii și bețivii în asiluri etc.

3. Proiectul se apropie de subiectivism, ținând seamă de faptul că toată istoria dreptului penal se poate caracteriza prin patru cuvinte: dela obiectivism la subiectivism. Se pedepsește instigarea rămasă fără succes, tentativa imposibilă; la participare nu se face deosebire — cu privire la cuantumul pedepsei — între autori și auxiliari, crimele comise în stare de beție voluntare se pedepsesc, la constrângerea morală și la starea de necesitate se aplică principiul proporționalității (relativității), nu însă (cel puțin nu în mod expres) la legitima apărare. Proiectul introduce întru câțva chiar și sistemul pedepselor paralele (vezi mai jos, pct. 7). Partea specială însă e bazată pe concepția obiectivistă.

4. Nesocotind unele inexactități, de altfel inevitabile, proiectul este o lucrare de mare valoare și merită toată admirațiunea noastră.

Proiectul Codului Penal Român

INTRODUCERE:

1. PROIECTUL CUPRINDE :

Dispozițiuni preliminare (art. 1—15)

Cartea I. Despre pedepse și măsuri de siguranță.

Titlul I-II. Despre pedepse.

„ III. Despre măsurile de siguranță.

„ IV. Despre tentativă.

„ V. „ concursul de infracțiuni.

„ VI. „ participare.

„ VII. „ inf. de presă.

„ VIII. „ imputabilitate.

„ IX. „ concursul impr. agrar. și ușur.

„ X. „ stigerea pedepselor.

DISPOZIȚIUNI PRELIMINARE

(Art. 1—15).

5. Nullum crimen sine lege. Nulla poena sine lege. Aceste două principii sunt cuprinse în art. 1-2. În caz de conflict între mai multe legi succesive, se aplică pedeapsa mai ușoară (și prescripțiunea se socotește după legea mai favorabilă învinutului sau condamnatului). Dacă legea nouă nu mai pedepsește o faptă criminalizată de cea veche, încetează și executarea pedepsei pronunțate în baza legii vechi.

6. Calificarea infracțiunii (crimă sau delict?) se face după pedeapsa prevăzută de lege. Sistemul proiectului e mai bun, deși mai sever, decât cel din codul ungar, după care calificarea depinde de pedeapsa pronunțată de instanță în concreto.

7. Proiectul deosebește infracțiuni de drept comun și infracțiuni politice. Pentru acestea din urmă stabilește pedepse separate nedeonorante (deși caracterul detențiunii riguroase e dubios). Se apropie de sistemul pedepselor paralele, dând judecătorului libertate de a considera ca infracțiuni politice și infracțiuni de drept comun, dacă au „caracter politic”. Nu s'ar putea introduce generalizarea pedepselor paralele, după cum motivul e nobil sau josnic?

8. Pedepsele pentru *crimele* de drept comun sunt:
a) munca silnică pe viață sau pe timp mărginit (minim 10, maxim 20 ani).

b) temnița grea (5—15 ani).

Munca silnică se face în minele Statului sau în stabilimentele penitenciare; noaptea celulă; costum obligator; regim aspru; regula tăcerii. Temnița grea se execută în institute (case de muncă) speciale; ziua muncă în comun, noaptea celulă; regula tăcerii; pedeapsa poate fi executată, la cerere, în celulă izolată, în care caz durata se reduce cu $\frac{1}{3}$. Cei condamnați la muncă silnică nu pot beneficia de eliberarea condițională și nici de transportarea într-o colonie penitenciară.

9. Proiectul menținând trifurcația, nu s'a conformat curentului mai nou care tinde la suprimarea clasei delictelor. Din contră, mai toate infracțiunile sunt calificate delict.

Să vedem detaliile.

Tabloul următor, fără să fie complet, arată forma sub care proiectul penalizează faptele de drept comun:

CRIME

Muncă silnică

I

Trădare, spionaj și alte crime în contra siguranței statului.

II

Atentate și comploturi în contra persoanei Regelui.

III

Crime în contra liniștei statului. Atentatul cu scopul de a atăța războiul.

Temnița grea

Spionaj în cazuri ușoare.

Comunicare de documente secrete în cazuri ușoare.

Spionaj grav comis de streini.

Nimicire de contracte internaționale.

Agitațiuni neaprobat.

Complot.

Complot.

Ridicare de trupe armate.
Distrugere de edificii, cauzare de explozii.

Cete armate cu scopul de a jefui.
Reuniuni sedicioase în anumite cazuri.

IV

Violarea libertății individuale în legătură cu plastografii.

V

Reuniuni sedicioase.
Găzduiri de cete armate.

VI

Rebeliune săvârșită de mai mult de 3 persoane.

VII

Atacuri făcute contra funcționarilor în legătură cu răni.

VIII

Scăparea arestaților în cazuri grave.

IX

Omor.

Pruncucidere săv. asupra unui copil nelegitim.

X

Siluire comisă asupra unui copil de către supraveghetori.
Atentat în contra pudoarei; dacă din crimă rezultă moartea.

Atentat în contra pudoarei comis asupra unui copil cu violență.

XI

Tălhării în legătură cu chinuiri.
Piraterie idem

Piraterie simplă.

XII

Provocare de epidemii, dacă se cauzează moartea cuiva.

Punerea în pericol a transportului pe c. f. dacă a cauzat leziuni corporale.

Toate celelalte infracțiuni sunt *delict*.

Proiectul nu ține totdeauna socoteală de paralelismul calificării și pedepselor.

Astfel în art. 559 citim: săvârște *crima* dării de foc și se va pedepsi cu *închisoare corecțională...*).

10. Reiese din tabloul de mai sus, că bifurcația (crime-delict) din proiect nu ține cont de principiul că numai faptele mai ușoare pot fi considerate ca delict.

După proiect sunt delict între altele:

Plăsmuirile de monede.

Falsificarea înscrisurilor publice.

Sustragerea banilor publici.

Mituirea.

Șantajul.

Răniurile intenționate chiar dacă au cauzat moartea.

Atentatul în contra pudoarei (fără violență).

Răpirea de minori.

Mărturia mincinoasă.

Tălhăria, chiar dacă s'a săvârșit de indivizi armați.

Incendiul, chiar dacă agentul dă foc unei case locuite.

(Unele dintre aceste fapte sunt pedepsite de codul ungar, ca crime, cu muncă silnică de 10—15 ani).

11. Examinând tabloul, vom constata că temnița grea e prevăzută numai pentru două fapte cari se săvârșesc mai des: la pruncucidere și la atentatul în contra pudoarei. Celelalte cazuri nu sunt practice. Întrebăm, dacă în astfel de împrejurări este nevoie de temnița grea? Pruncuciderea, dacă se săvârșește în

timpul nașterii, este o infracțiune relativ ușoară, căci se săvârșește într-o stare sufletească agitată, febrilă, de care țin socoteală toate legislațiunile. Deci poate fi pedepsită cu închisoare, fiind în orice caz mai ușoară, decât tâlhăria comisă de bandiți armați etc. iar atentatul contra pudoarei, comis cu violența asupra unui copil, merită să fie pus sub sancțiunea muncii silnice.

În fine, infracțiunile arătate mai sus (I—III. V. VI) pot fi pedepsite în parte cu detențiune, în parte cu închisoare (spionajul, găzduirea de cete armate și pirateria pot fi pedepsite și cu muncă silnică).

12. Altă chestiune este transformarea pedepselor. Temnița grea este destinată și scopului, ca condamnații la muncă silnică să execute o parte din pedeapsă sub un regim mai puțin aspru. Cum însă în practică vor dispărea deosebiriile dintre temnița grea și munca silnică executată în stabilimentele penitenciare (în afară de mine sau alte lucrări publice), cred că și scopul amintit ar fi satisfăcut prin dispoziția că condamnații cari se găsesc în împrejurările prevăzute de art. 88, vor lucra numai în interiorul stabilimentului penitenciar.

13. Pedepsele pentru crime sunt (în materie politică).

a) detențiunea riguroasă pe viață sau pe timp mărginit (10—20 ani).

b) reclusiunea politică (5—15 ani).

Pentru aplicarea reclusiunii politice am găsit numai șase cazuri (art. 236, 237, 246, 250, 254, 256) și prin urmare întrebăm, dacă n'ar fi potrivit, ca reclusiunea politică să fie suprimată și ca detențiunea riguroasă să poată avea durată de 5—20 ani?

Detaliile sistemului penal le vom trata în capitolul despre pedepse.

14. Dispozițiunile art. 3—14 (întinderea legii în spațiu) sunt moderne și înțelepte. Infracțiunile săvârșite pe teritoriul României se pedepsesc după legea română. Faptele săvârșite în străinătate de regulă se urmăresc, dacă au fost comise de Români și de regulă nu se urmăresc, dacă au fost comise de streini, însă Ministerul Justiției poate dispune urmărirea criminalilor periculoși refugiați în țara noastră, dacă extrădarea n'are loc. Acestora, precum și Românilor care comiseseră o infracțiune în străinătate, li se aplică principiul ne bis in idem, dar totuși cu excepția justă, că (atât Românii cât și streinii) pot fi urmăriți pentru anumite fapte comise în contra siguranței Statului român, chiar dacă au fost achitați, condamnați sau grațiați în străinătate (dar pedeapsa executată în străinătate se deduce). Dispozițiunile referitoare la infracțiunile politice, comise în străinătate, sunt demne de mărinimia tradițională a neamului român: refugiații politici nu pot fi extrădați, nici dacă extrădarea se cere sub pretextul că au comis infracțiuni de drept comun (acestea urmează a fi judecate de instanțele noastre).

15. Art. 15 supune legii în principiu și militarii.

CARTEA I.

DESPRE PEDEPSE ȘI MASURI DE SIGURANȚA

16. Pentru complectarea celor spuse mai sus, relevăm că pedepsele *delictelor* sunt: închisoarea corecțională (1 lună—10 ani) și amenda (250—20000 lei); în materie politică: detențiunea simplă (1 lună—10 ani) și amendă. Pedepsele pentru *contravențiuni* sunt: în-

chisoarea polițienească (1—30 zile) și amenda (50—250 lei).

Pedepsele accesorii: degradățiunea civică și interdicțiunea; pedepsele complementare: interdicțiunea, amenda și publicarea sentinței.

Pedepsele pot fi înlocuite prin transportare într-o colonie, arest la domiciliu și admonestare.

17. Dispozițiunile referitoare la executarea pedepselor sunt moderne. Credem însă că supunerea condamnaților la regula tăcerii nu va fi executabilă. Acest sistem, introdus mai întâiu în Auburn (1823), se găsește în mai multe coduri (vezi și codul italian din 1890, însă numai pentru ergastolo) nu este recomandat pentru toate felurile de pedepse. Noi credem că în mod logic nu se poate aplica decât osândiților la munca silnică pe viață. Scopul pedepsei este prevențiunea și în sensul ca să aibă asupra condamnaților efectul persuasiv, că trebuie să se conformeze în viitor normelor vieții sociale. Deci, executarea pedepsei nu poate fi pură represivă, ci trebuie să aibă și caracter educativ. Munca singură, deși este elementul cel mai eficient al educației, totuși nu garantează succesul. În stabilimentele penitenciare, trebuie să aibă un rol important și învățământul și educația religioasă. Am supravegheat timp de 15 ani stabilimentele penitenciare din Ungaria și am constatat foarte des, că un învățător bun și mai ales un preot bun poate să facă pentru adaptarea criminalilor la viața socială cu mult mai mult, decât cel mai bun director. Am văzut minuni de transformare sufletească, mai ales la condamnații analfabeți cari în stabilimentul penitenciar au învățat carte. Or, efectul muncii acestor apostoli ai penitenciarelor s'ar nimici, dacă regula tăcerii (care de obicei se înțelege pentru timpul muncii în comun) s'ar executa serios. Omul este o ființă socială prin natura lui. Naturam expellas furca... Dacă condamnatul se conformează, atunci e sigur că în urma tăcerii eterne (ziua este la muncă, noaptea în celulă individuală), își pierde toată ambițiunea, toată speranța în viitor și se transformă în mașină. Dar nici nu poate să se conformeze. În America, faimosul biciu de Auburn, în instituturile moderne numeroasele pedepse disciplinare n'au putut să suprimă instinctul natural al omului, de a-și comunica altora sentimentele, bucuria sa și durerile sale. Regula tăcerii prezintă numai două alternative: rămâne neexecutată, sau celulele disciplinare vor fi totdeauna ocupate. Admitem regula tăcerii numai pentru cei condamnați la munca silnică pe viață, pe cari nu voim să-i mai redăm societății.

18. Proiectul prevede pentru toate categoriile celula pentru timpul nopții. Foarte bine. Dar vom avea mijloacele materiale pentru a construi multe mii de celule? În timp de pace socotim cheltuielile de construcție pentru o celulă cu 300 lei aur (socotindu-se în medie cheltuielile unui stabiliment penitenciar compus de celule individuale, împreună cu localurile necesare, biroul, baia, școala, biserică etc.). Dacă vom avea nevoie de 5000 celule, acestea vor costa cel puțin 40—50 milioane. Și cum va putea intra în vigoare codul după trei luni dela data publicării, dacă nu vor fi destule celule?

Credem deci, că la început numai o clasificare cât se poate de bună va putea înlocui executarea pedepsei în celulă.

19. Dispozițiunile referitoare la transformarea amenzi (trimitere la muncă) sunt juste.

20. Suspendarea pedepselor are loc:

a) dacă pedeapsa prevăzută de lege nu trece de 2 ani. Deci are loc la leziunea corporală simplă, la arestarea ilegală, la răpirea de minori, la calomnii, injurii. Nu va avea loc la furt.

b) dacă condamnatul nu este recidivist.

c) dacă judecătorul crede că pe viitor conduita condamnatului va fi bună chiar fără executarea pedepsei.

22. Liberarea condițională are loc:

a) dacă infractorul a fost condamnat la temniță grea sau închisoare.

b) dacă a executat o jumătate din pedeapsă, dar cel puțin 3 luni.

c) dacă purtarea condamnatului, în cursul executării pedepsei, a fost ireproșabilă.

Dispozițiunea proiectului, că liberarea condițională se acordă de tribunal după luarea avizului comisiei de supraveghere, e mai bună decât a codului ungar care încredințează ministerului acest drept important. Nu suntem însă de acord cu dispozițiunea că cel eliberat e dator a se prezenta la poliție din 15 în 15 zile, căci efectele eliberării condiționale nu pot fi garantate decât printr-o supraveghere discretă. Cine nu s-ar gândi la eroul lui Gerhard Hauptmann? Dacă eliberatul e silit să-și descopere trecutul, e pierdut. Nu găsește muncă, nu este tolerat de ceilalți muncitori, devine obiect al disprețului public. Nu-i rămâne decât reîntorcerea la criminalitate.

Credem că este o contradicție între art. 82 alin ultim și art. 83 alin I (5—10 ani și 3—7 ani). Dacă spre exemplu pedeapsa este de 4 ani și după 2 ani condamnatului i s'a încuviințat eliberarea condițională: pedeapsa va fi considerată ca executată după 3 ani dela eliberare, dar obligațiunea de a se prezenta din 6 în 6 luni mai durează 2 ani. Pentru ce? Sau dacă termenul de 5—10 ani se socotește dela condamnare (și nu dela eliberare), acela care a fost condamnat la 6 luni și a fost eliberat după 3 luni, trebuie să se mai prezinte timp de 4 ani?

Proiectul dispune foarte just, că forul competent pentru revocare este tribunalul.

Întrebăm: pentru ce sunt excluși infractorii politici?

Astfel, sistemul pedepselor paralele, care ar trebui să fie o binefacere, se transformă într'un privilegiu odios. Pentru ce sunt excluși cei ce au comis omor din motive venerabile?

21) Socotirea duratei pedepsei și fixarea minimului au consecințe neechitabile în codul ungar. Acela care a fost condamnat la 11 luni, trebuie să execute toată pedeapsa (11 luni), iar acela care a fost condamnat la 13 luni, execută numai 9 luni și 23 zile. Proiectul a eliminat această contradicție.

22. Proiectul nostru nu face legătură între eliberarea condițională și schimbarea regimului, fiind aceasta din urmă o instituție de sine stătătoare. Dispozițiunile art. 87—95 sunt înțelepte și foarte bine chibzuite, dar totuși avem o observațiune.

Să vedem mai întâi dispozițiunile:

Pot fi transportați, după ce au executat o parte din pedeapsă:

a., în temnița grea cei condamnați la muncă silnică,

b., în închisoare cei condamnați la temnița grea,

c., în colonii penitenciare cei condamnați la închisoare și cei condamnați la temnița grea cărora li-se schimbă regimul conform punctului b.

Ceeace ne interesează, este punctul c.

Schimbarea regimului se aplică evident numai,

dacă cererea pentru eliberarea condițională a fost respinsă. Dar chiar acest fapt poate periclita instituțiunea coloniilor penitenciare. Aceste colonii trebuiesc organizate astfel ca deținuții să fie relativ liberi: să lucreze pe câmp sau în stabilimente industriale unde supravegherea nu poate fi riguroasă și condamnații au ocazie să fugă. Or, dispozițiunea logică ar fi, ca în colonii să fie transportați acei condamnați cari merită încredere, nu însă aceia despre cari tribunalul a constatat contrariul (respingându-le cererea de eliberare condițională). În adevăr, casele de tranziție prevăzute de codul ungar (despre care se vorbește în expunerea de motive), sunt adevărate colonii agricole (în Harla d. e. se cultivă de deținuți o moșie de 200 hectari, în Val o moșie de 100 hectari etc.), despre care am făcut experiență că nu se potrivesc decât pentru condamnații cari mai au speranța de a fi eliberați condiționați. Toți aceia cari au fost transportați în colonii fără a avea această speranță, au fugit. Re-transportarea în stabilimentul penitenciar nu era un motiv destul de tare pentru a-i reține. În baza acestor experiențe, Ministerul în nici un caz nu a dat curs cererii de transportare, dacă eliberarea condițională era exclusă. După sistemul penal al codului ungar, condamnatul poate fi transportat în colonie după executarea a 2 treimi din pedeapsă și poate fi eliberat condiționați după ce a executat un sfert. Deci, colonia era un fel de casă de tranziție dela stabilimentul penitenciar spre libertatea mai întâi condițională, apoi deplină.

Proiectul a adoptat un alt sistem, considerând transportarea în colonie ca o indulcență a pedepsei și ca un surogat al eliberării condiționate. Sperăm că nu se vor repeta în colonii speranțele triste făcute cu legea Antonescu din 1921. Credem că ar fi potrivit de a completa art. 87—95 cu dispozițiunea că aceia cari au executat în stabilimentele penitenciare jumătate și în colonii un sfert din pedeapsă, pot fi eliberați condiționați (excepție la regula din art. 81). În acest caz art. 90 (și art. 78—80) ar fi modificate în sensul că tribunalul admite sau eliberarea condițională sau transportarea în colonie.

23. Măsurile de siguranță sunt multiple: ospiciu pentru alienați, azil pentru bețivi, casă de muncă pentru încorijibili, interdicțiunea de a se afla în anumite localități, de a pătrunde în cârciumi, de a exercita o profesiune și în fine expulzarea streinilor.

Proiectul a ținut socoteală de problema mult discutabilă a alienaților periculoși și dă o dispozițiune cu mult mai înțeleaptă de cât cele din codurile existente. Cusurul comun al acestora este că nu dispun internarea decât în cazul când alienatul e periculos vieții cmenești, deci alienații cari comit furturi, înșelăciuni și alte, crime grave, pot să pericliteze publicul fără a fi împiedicați. Proiectul nostru dispune foarte just: „dementul a cărui stare este de nătaură a turbura ordinea publică sau siguranța persoanelor” (va fi internat).

Codul ungar nu cuprinde dispozițiuni. Singura măsură ce se poate lua contra alienaților periculoși, e determinată în Codul de procedură (magh.): judecătorul de instrucție (sau Comera de punere sub acuzare) trimite pe alienații criminali „periculoși” la autoritatea administrativă, fără să se determine ce se va face aceasta. În practică însă, numai acei alienați sunt supuși internării, despre cari se poate presupune că vor comite omor. Proiectul nostru cuprinde o dispozițiune radicală și modernă, admitând internarea și în ca-

zul când alienatul este periculos averii. S'a constatat de repetate ori că cea mai mare parte din excoeci și pungași internaționali sunt alienați. Deasemenea parte mare din atentatele contra pudoarei se comit de alienați. Tratatamentul acestora este o problemă importantă a dreptului penal. Proiectul nostru o desleagă în mod înțelept.

24. Proiectul rezolvă printr-o dispozițiune poarte nemerită și chestiunea imputabilității reduse: dacă instanța va socoti că recidivistul *din cauza stării sale bolnăvicioase fizice sau morale* sau a alcoolismului cronic nu este capabil de o muncă ordonată și cinstită, dispune așezarea lui într'un azil.

În fine, pentru recidiviști incorigibili se dispune internarea într-o casă de muncă (maxim 10 ani).

24. Din expunerile noastre se poate constata întreaga concepție plastică a proiectului, în ceea ce privește categoriile infractorilor. Această concepție este într-o câțva paralelă cu concepția lui *Liszt* care, după cum e cunoscut, a bazat reforma penală pe trei categorii:

I. Incorigibili.

II. Criminali din ocazie

III. Infractori slabi (leneși, fără energie, corijibili). Proiectul nostru:

I. incorigibili: pedeapsa prevăzută de lege plus casă de muncă.

II. Infractori slabi (cu imputabilitate redusă, fără energie, bșivi): pedeapsă plus azil (nedeterminat)

III. Infractori alienați: ospiciu.

IV. Infractori recidiviști și anume cu următoarele distincțiuni ale recidivei:

a. recidivă simplă (dela crimă la crimă): maxim plus $\frac{1}{2}$; (dela crimă la delict): maxim plus o treime; (dela delict la delict): maxim plus un sfert.

b. recidivă generală (trei condamnări anterioare): maxim plus $\frac{1}{2}$.

c. recidivă specială (recidiviști specialiști cari săvârșesc delictul identice): maxim plus $\frac{3}{4}$

V. Criminali din ocazie:

a. principiul *non nocere*, deci împiedicarea contragiului moral pentru infractorii primari prin suspendarea pedepsei, arest la domiciliu, admonestare (în cazuri ușoare);

b. excluderea pedepselor cu durată scurtă;

c. transformarea amenzii în muncă;

d. pentru cazuri grave, în care sentimentele morale ale publicului și principiul prevențiunii generale cer pedepsirea criminalului: represia justă în proporție cu gravitatea infracțiunii; aceasta cu corective: colonii, eliberare condițională, deducerea duratei arestului preventiv din pedeapsă.

VI. Minori: regim de educație.

Această concepție grandioasă a proiectului merită toată atenția lumii științifice și va fi supusă probabil unei cercetări minuțioase în literatura mondială. În orice caz este cert, că sistemul proiectului nostru e mai bun, mai logic și mai complet, decât cele din toate legile și proiectele publicate în Europa în timpul din urmă.

26. Critica trebuie să fie și mai favorabilă, dacă se vor controla și măsurile neadoptate de proiect.

În prim loc: pedeapsa cu moartea.

Ar fi o naivitate de a reproduce aici cunoscutele argumente pro et contra. Problema este numai, dacă argumentele aboliționistilor au fost sau nu slăbite prin criminalitatea postbelică. Nu se poate tăgădui că criminalitatea a crescut după război chiar și în Sta-

tele neutrale. Este caracteristic exemplul Statelor Unite din America, unde de altfel nu se simțiau efectele războiului. În Statele Unite nici interzicerea desfaceării alcoolului nu a putut micșora numărul infracțiunilor (cu toate că mai înainte spuneam, că 50% din infracțiuni se comit în stare de ebrietate), ba nici chiar numărul celor condamnați pentru beție. A crescut și marea criminalitate. Dar situația nu s'a schimbat astfel că introducerea pedepsei cu moartea să fie indispensabilă. Problema se discută la orice codificare nouă. Când s'au început lucrările pentru revizuirea codului german, aproape toți juriștii s'au declarat contra abolițiunii: Liszt, Calker, Bindinc, Buri Mittelstädt. Însă abolițiunea e cu mult mai grea, decât menținerea abolițiunii decretate și sperăm că legislațiunea noastră va păstra tradițiunile din 1864.

Nu introduce proiectul nici pedeapsa corporală.

Este cert că argumentele aduse mai ales de *Gennar* (fost director al stabilimentului penitenciar din Hamburg) merită atenție chiar și astăzi. Sentimentalismul nu este motivat când e vorba de oameni lipsiți de orice demnitate omenească, de adevărate fiare. Cu toate acestea, introducerea bății ar fi o măsură cu totul gresită. Statul nu trebuie să întrebuițeze bestialitate contra bestialității. Exemplul Angliei nu poate fi decisiv pentru cei ce cunosc formele barbare supt care se prezintă foarte des criminalitatea Angliei. De altfel, introducerea acestei pedepse nu garantează aplicarea ei: în Prusia, unde exista ca pedeapsă disciplinară, se aplica numai în cazuri foarte excepționale (vezi datele la *Kriegsmann*); în Ungaria unde a fost introdusă în anul 1920, judecătorii au aplicat-o numai în 6 cazuri și cu vremea a căzut în desuetudine. Acest exemplu este decisiv: dacă instanțele cele mai severe din toată Europa n'au aplicat această pedeapsă poporului maghiar energic și violent, atunci este sigur că poporul nostru atât de blând nu i s'ar putea supune. În zadar ar prevedea legea pedeapsa bății, e sigur că instanțele noastre ar refuza s'o aplice și ar preferi achitarea acuzaților. Deci, această pedeapsă ar fi medicina peior morbo.

27. Înainte de a intra în examinarea dispozițiunilor proiectului, vom să completăm această caracterizare generală cu cercetarea per summos apices a părții speciale (Cartea II).

Am scos în relief mai sus (pct. 3) că Codul a adoptat principiul subiectivismului. Însă numai pentru partea generală. Partea specială e tot atât de obiectivistă ca și orice cod din epoca școalei clasice.

Este adevărat că subiectivismul exagerat este în contradicție cu sentimentul dreptății care determină în prim loc opera atât a codificatorului, cât și a judecătorului. Nu pot tăgădui că și *Rechtsgericht*-ul german, de când s'a supus influenței marului reformator *Buri*, a dat o mulțime de sentințe subiectiviste, care violează dreptatea. E greu să înțelegi, de ce se pedepsește pentru tentativă de avort o femeie care, *crezând* numai că e însărcinată a luat un gram de aspirină, despre care *credea* că e un mijloc de lepădare. În adevăr, dreptatea trebuie să fie decizivă în toate cazurile când apărarea societății nu cere aplicarea unui alt principiu. Dar il y a fagots et fagots.

Dreptatea, după concepția școalei clasice, nu este în armonie cu concepția noastră. Când noi, subiectiviști, cerem ca culpabilitatea individuală să fie decizivă în toate cazurile, credem că vorbim numai în numele apărării societății, ei și în numele dreptății. Nu cerem noi întotdeauna agravarea pedepselor

ci foarte des înlesnirea, ba nu a rareori chiar și eliminarea lor cu toate că s'au comis infracțiuni. Dezi-deratul nostru este ca atât legiuitorul cât și judecătorul, să se orienteze după gradul *culpabilității subiective*, înțelegându-se prin aceasta nu numai culpabilitatea constatată în cazul judecat de instanță, ci și cea constatată în toată individualitatea acuzatului. Deci, pe deoparte, aprobăm ca un criminal din obișnuință, care a dovedit că e un dușman energetic al societății, să fie internat pe 10—15 ani, chiar dacă în speță nu-i poate fi imputată decât o contravenție sau un delict ușor. — iar pe de altă parte, protestăm în numele dreptății împotriva pedepsirii acuzatului pentru împrejurări cari nu sunt în legătură cu culpabilitatea subiectivă.

După părerea noastră, cea mai mare eroare a școalei clasice este principiul *răspunderii pentru rezultat* (Erfolgshaftung): agravarea pedepsei numai pentru că s'a prezintat o astfel de consecință a fetei care, desi este în legătură cauzală cu fapta, nu face parte din elementele cuprinse în culpabilitatea *subiectivă* a agentului. Iată câteva exemple:

a) Rănirile sau lovirile simple se pedepsesc cu închisoare de la 2 luni la un an. — dacă însă victima a rămas sluită, pedeapsa va fi de 3—6 ani.

b) Art. 439 face o scară întreagă cu gradatii de pedepse, după cum reaua conducere a unui automobil a cauzat răniri simple, calificate sau moartea. Întrebăm: nu este una și aceeași culpabilitatea subiectivă a agentului în toate cazurile? Nu este cu puțință ca tocmai soferul mai precaut să fi avut ghinionul că cel rănit a murit și ca un sofer în adevăr ușuratic să fi avut norocul că victima a scăpat fără consecințe grave?

c) Un atentat în contra pudorii se pedepsește cu 10 ani închisoare. Dacă însă a cauzat moarte, se pedepsește cu munca silnică pe viață. Este deci asimilat asasinatului, cu toate că culpabilitatea agentului nu este mai mare, decât a celui care a comis atentatul asupra unei femei cu o constituție mai puțin gingașă. Dacă agentul, încurajat de o femeie ușoară, în excitație supremă comite fapta, *minimul* pedepsei va fi temniță grea de 5 ani (art. 185, art. 16). — iar dacă o comite cu toată brutalitatea asupra unei fete cinstite, distrugându-i toată viața, dar având norocul că de fapt nu rezultă consecințe grave: poate fi pedepsit numai cu închisoare.

Aceste exemple dovedesc cu prisosință că principiu! răspunderii pentru rezultat (Erfolgshaftung) este în contradicție și cu dreptatea, căci stabilește pedeapsa nu după culpabilitatea agentului, ci după norocul sau ghinionul său.

Chestiunea răspunderii pentru rezultat are o literatură enorm de bogată și prin urmare, este de prisos să repetăm argumentele și concluziile bine cunoscute. Constatăm numai că toată partea specială a proiectului e bazată pe Erfolgshaftung.

Admitem însă că codificatorii n'au putut să introducă principii cu totul streine situației juridice actuale. Pentru toate dispozițiunile proiectului acceptăm cuvintele înțelepte cu care în expunerea de motive se justifică întinderea reformei referitoare la liberarea condiționată: „... n'am putut merge atât de departe, vînd ca această instituție nouă pentru țara noastră să fie lărgită treptat și pe măsură ce experiența va dovedi că aplicarea ei dă bune rezultate”.

Socotim că redactorii proiectului sunt subiectivisti. Dacă totuși nu au aplicat toate consecințele acestei concepții, menținând trifureația clasică (calitate, cantitate, grad) și introducând subiectivismul numai în partea generală, au apreciat situația și au constatat just că *mai mult ar fi mai puțin*.

Intr'un articol viitor vom examina dispozițiunile speciale ale proiectului.

STEFAN LADAY.

'OBSERVAȚIUNI

ASUPRA

Proiectului de cod penal român

(urmare)

Cartea I

Despre pedepse și măsuri de siguranță

§ 22. — Capitolul privitor la pedepse ne va reținea prea puțin, dat fiind că în această materie legiuitorul are, mai mult ca oriunde, latitudinea de a-și alege drept călăuză propriile sale concepțiuni, lunecând între severitate și blîndetă.

În art. 16 și 17 constatăm că au fost mărite limitele generale ale tuturor pedepselor în raport cu cele din actualul cod. Desigur severitatea unui cod nu implică întotdeauna o egală severitate și în practica judiciară; sancțiuni severe avem și astăzi, dar rareori ele sunt aplicate în maximul lor. Severitatea devinde în justitia represivă mai mult de concepțiunea și educațiunea judecătorilor decât de asprimerea legii. O lege care ar vrea cu tot dinadinsul să fie severă, nu ar putea ajunge la acest rezultat decât prin pedepse quasi-prefixe, ridicând deci judecătorilor facultatea de a drămuia judecătorește cuantumul pedepsei. O atare lege ar fi însă un anacronism. Un cod modern nu trebuie deci să împedice nici blîndetea, acolo unde acesta se cuvine, după cum nu trebuie să facă imposibilă severitatea atunci când nevoia ei se impune. Așa dar, sporirea maximului pedepselor nu trebuie să nelineștească pe nimeni atîta timp cît la limita inferioară există instituțiunea circumstanțelor atenuante. În atari condițiuni legea este și severă și blîndă, așa cum trebuie să fie o lege bună, bazată pe ideia de *individualizarea represiei*. După cum spuneam în *Tratatul Tanoviceanu* III, p. 94: „Orice exces de severitate în lege poate fi corijat prin individualizarea judiciară, în timp ce excesele de blîndetă ale legiuitorului sunt ireparabile”.

Aprobăm deci sporirea maximului general la cele mai multe din pedepse după cum aprobăm și menținerea unui cadru plural de pedepse privative de libertate (v. cele scrise în *Tanoviceanu*, III, p. 250—1).

§ 23. — Nu aprobăm însă denumirea *recluziune politică* din art. 16, fiindcă pedeoparte denumirea

de *recluziune* a fost până acum atașată unei pedepse mai grave decât detențiunea, iar pe de altă parte, acest termen este familiar delicvenței comune, iar nu celei politice. Credem că ar fi mai bine dacă în loc de *recluziune politică*, termen absolut arbitrar și forțat, s'ar spune *detențiune simplă*, care reprezintă un coboraș firesc de la *detențiunea riguroasă*, așa că am avea în materie politică pentru crime: 1) Detențiunea riguroasă pe viață; 2) Detențiunea riguroasă pe timp mărginit și 3) Detențiunea simplă. În schimb la pedepsele pentru delict indicate în proiect, în locul denumirii *detențiune simplă*, care propunem să fie trecută la pedepsele criminale, credem că s'ar putea adopta denumirea *închisoarea* sau *arestul politic* care este mai acceptabilă decât *recluziunea politică*. Într'adevăr, un calificativ nu se întrebuițează de regulă decât sau pentru a crea o nouă noțiune, sau pentru a marca o deosebire. Așa de ex.: alăturăm cuvântului *muncă* calificativul *silnică* pentru a crea o noțiune distinctă de cea pe care o exprimă cuvântul *muncă* singur; dimpotrivă alăturăm calificativul *riguroasă* la cuvântul *detențiune*, nu pentru a crea o noțiune nouă, ci pentru a deosebi detențiunea riguroasă de cea simplă. Ori atunci când zicem *recluziune politică*, nu creiem o noțiune nouă, alta decât cea pe care o exprimă termenul *recluziune*, ci marcăm o deosebire. Dar o deosebire pentru a fi marcată, trebuie să se facă simțită nevoia acelei deosebiri, altfel întrebuintarea de calificative devine un inutil verbiș. Ori în proiect nu găsim decât *recluziunea politică*, și atunci la ce servă calificativul *politică* dacă nu mai avem o altfel de *recluziune* cu care am putea-o confunda?!? Deci o construcție pe cât de artificială, pe atât de nerecomandabilă. Dimpotrivă denumirea *arestul politic* sau *închisoarea politică* sunt acceptabile fiindcă calificatul are rostul de a distinge o pedeapsă din cod de altă pedeapsă, adică *arestul politic* de *arestul la domiciliu* sau *închisoarea politică* de cea *corecțională* și *polițienească*.

Nu știm cum privesc alții chestiunile de terminologie, pentru noi însă ele au avut totdeauna o deosebită importanță, fiindcă cele mai multe neajunsuri în aplicarea legilor vin de la litera, nu totdeauna corectă, a legii.

§ 24. — Redacțiunea art. 18 o găsim defectuoasă. Se spune: „În cazul când se va constata că și vreo altă infracțiune decât cele stabilite de lege are un caracter politic... etc.”

Toate infracțiunile sunt stabilite de lege, deci cum se poate vorbi de alte infracțiuni decât cele stabilite de lege?!

Propunem redacțiunea: „În cazul când se va

constata că și vreo altă infracțiune decât cele calificate de lege ca politice, are un caracter politic... etc.”

Mai departe, articolul din proiect spune: „judecătorii vor substitui sancțiunei de drept comun pe care legea o prevede pentru infracțiunea săvârșită, etc.”

Termenul *infracțiune* împerechiat cu adjectivul *săvârșită*, capătă imediat o semnificațiune tehnică bine precizată în știința dreptului penal, indicând faptul consumat în antiteză cu *faptul încercat*. Deci când se vorbește de pedeapsa infracțiunii săvârșite se înțelege pedeapsa faptului consumat. Și atunci întrebare: În cazul art. 18 judecătorii vor substitui sancțiunea prevăzută pentru *infracțiunea săvârșită* chiar dacă faptul era numai tentat? Desigur că nu!

Atunci nu rămâne decât să redactăm textul așa cum trebuie: „judecătorii vor substitui sancțiunei de drept comun pe care legea o prevede pentru fapta constatată, etc.”

Această rectificare trebuie făcută și în alin. 2 al art. 18. Tot în art. 18 apare cu titlu de terminologie legală cuvintele: „pedepse paralele”. Ținem să observăm că se face o întrebuintare greșită a acestui termen tehnic. Faptul că într'un cod sunt două scări de pedepse, una pentru infracțiunile de drept comun și alta pentru infracțiunile politice, nu înseamnă că acel cod a adoptat sistemul zis al *pedepselor paralele*. Acest sistem presupune tot o îndoită scară de pedepse, dar baza acestui paralelism constă în diferența faptelor ilicite penale, mai ales, după mobilul lor și deci diferențierea sancțiunilor penale în *dezonorante* și *nedezonorante*. Așa dar în sistemul pedepselor paralele fiecare fapt nu numai cele calificate politice, poate fi pedepsit când cu o pedeapsă din scara pedepselor dezonorante, când cu una din scara pedepselor nedezonorante, după natură mobilului care a călăuzit pe infractor. Desigur, cea mai mare parte din infracțiunile politice, datorite mobilului lor, ar cădea în lotul faptelor cari îndeobște vor atrage la judecată aplicarea pedepselor nedezonorante; dar nu se poate spune că statornicirea unei scări deosebite de pedepse pentru aceste infracțiuni, dă dreptul unei legiuiri să vorbească de sistemul pedepselor paralele, fiindcă nici odată infracțiunea nu se poate confunda cu întregul, ori pedepsele politice sunt o mică părțică din sistemul *pedepselor paralele*. Deci în art. 18 sfătuim a se înlocui acest termen tehnic spunându-se: în scara pedepselor politice stabilite de art. 16 și 17“.

§ 25. — Art. 20 statornicește două pedepse accesorii. În realitate, acestea nu sunt decât efecte ale unor anumite condamnări, așa le califică toți penalistii actuali — minus desigur cei francezi, cari, îngăduit să ne fie a spune, n'au mai evoluat de la ceia se seria și se spunea acum două sferturi de

veac.— Desigur termenul „*pedepse accesorii*” mai este încă folosit de unii autori, dar pentru a exprima alte noțiuni, în special pentru a indica cea ce proiectul numește „*pedepse complimentare*”.

Deasemeni art. 20 mai prevede și 3 pedepse complimentare, din care pentru noi numai amenda poate juca acest rol în adevăratul înțeles al cuvântului în timp ce interdicțiunea corecțională și publicarea condamnățiunii nu sunt decât efecte judecătorești atasate condamnățiunilor la pedepse principale, funcționând în această calitate (de efecte) la fel cu măsurile de siguranță.

Nu insistăm mai mult, fiindcă în definitiv cea ce interesează este că aceste măsuri să existe în lege, denumirea lor, mai mult sau mai puțin corectă, poate fi pentru unii în cazul de față, un lux academic. Anteproiectul din 1923 evitase în mod fetic în însă această terminologie necorectă.

Credem că din punct de vedere al funcționării sale, ar trebui limitată măsura publicării condamnățiunii numai în caz de pedepse grave.

§ 26. — Sancțiunile din art. 21, bine îngrădite de lege sub raportul aplicațiunii lor, pot desigur figura, într'un cod penal modern ca utile substitutive ale pedepselor propriu zise, (v. cele scrise de noi în *Tratatul Tanoviceanu* III, p. 702-3).

Credem însă că termenul *transportare* din art. 21 este nepotrivit, fiindcă în raport cu sancțiunea din proiect el spune prea puțin, iar în raport cu semnificațiunea pe care o are deja în știința penală, spune prea mult.

Intr'adevăr, termenul *transportare* a fost și este folosit în știința penală pentru desemnarea sistemului îndepărtării condamnaților criminali din metropolă spre a-și expia pedeapsa în colonii. În această accepțiune cuvântul *transportare* exprimă latura specifică a sancțiunii, adică eliminarea din metropolă. Dinpotrivă, așa cum e folosit în proiect cuvântul *transportare*, nu exprimă decât faptul material al deplasării dintr'un loc în altul, fără a avea darul să sublinieze ceva specific. De aceea propunem ca în loc de „*Transportarea într'o colonie penitenciară*” să se spună: „*Inchiderea într'o colonie penitenciară* sau *Internarea* sau în fine chiar *Trimiterea*”.

Deasemenea termenul *admonestare* ar putea fi înlocuit cu *Mustrare*.

Regimul pedepselor

§ 27. — Asupra articolelor 22 și urm. privitoare la regimul pedepselor, vom observa în primul rând că proiectul a căzut în greșeala de a statornici regimul fiecărei pedepse în toate amănuntele sale, ceea ce desigur nu este o bună procedură. Un cod este o operă menită a guverna multă vreme fără a suferi zi cu zi noi modificări. De aceea orice cod

trebuie ferit de acele materii, oricât de înrudite i'ar fi, cari sunt supuse la continui schimbări, fie din cauza unor contingente instabile, fie din cauza că supra acelor materii se așteaptă la tot momentul un cuvânt nou. Aceasta este chiar rațiunea pentru care alături de codul penal trebuie să funcționeze stătea legi speciale menite a complecta acest cod și a-l feri mai ales de neajunsurile unor repetate modificări.

În categoria acestor materii predispușe neîncetat procesului de ameliorațiune, este și materia regimului pedepselor. Cine poate afirma că s'a spus ultimul cuvânt în această materie și cine poate garanta că aceia ce facem astăzi în această direcție ar fi bun și mâine? Cine cunoaște materia serios și cine vrea să fie sincer, va răspunde: nimeni!

Și atunci de ce să tratăm în codul penal o materie supusă veșnic schimbării?! Locul acestei materii nu poate fi decât într'o lege specială, așa s'a procedat și se procedă pretutindeni, fiindcă o lege specială se poate ușor modifica fără a da loc la neajunsurile și ezitățile pe cari le provoacă revizuirea unui cod.

De aceea credem că ar fi bine ca în viitorul cod penal să se indice numai *baza fiecărui regim*, lăsându-se ca prin lege specială să se fixeze amănunte ca: felul și scopul muncii, repartiția produsului ei, disciplina interioară, comunicarea cu familia, etc.

Astfel art. 22 privitor la munca silnică s'ar putea reduce la:

„*Munca silnică se va face în minele Statului sau în stabilimentele penitenciare.*”

„*Condemnații la această pedeapsă vor fi supuși unui regim aspru și vor fi întrebuințați la lucrările dinăuntrul minelor sau la lucrări de utilitate publică.*”

Atât și nimic mai mult! La fel se va proceda cu celelalte pedepse, iar printr'un text comun se va spune: „*O lege specială va reglementa în amănuntele sale regimul fiecărei pedepse.*”

§ 28. — Dacă totuși se va păstra sistemul din proiect, atunci propunem câteva retușări:

a) Cuvintele „*cele mai aspre*” din alin. 3 al art. 22 sunt superflue, când se vorbește de muncă silnică.

Aliniatul 4 trebuie completat, căci așa cum se găsește face să se creadă că numai cei cari lucrează în mină se închid noaptea separați în celule, pe când cei cari lucrează în afară pot sta laolaltă.

Cuvintele „*se va capitaliza*” din alin. 5 trebuie înlocuite cu „*va servi*”, căci interesul este ca victima infracțiunii să primească cota ce i se cuvine în mod continuu, iar nu să aștepte ani de zile până ce prin *capitalizare* se va acoperi dauna.

b) Alin. ultim din art. 25 trebuie eliminat fiindcă repetă ceea ce se spune în art. 39 alin. ultim.

c) La art. 26 observăm că aceeași rațiune cere ca o mitigare a regimului să se opereze și pentru cei cari au ajuns în timpul executării pedepsei la vârsta de 60 ani, adeseori aceștia sunt mai istoviți decât cei cari pășesc la 60 ani pragul pușcăriei. O dispozițiune în acest sens conținea Codicele Știrbey.

d) Din art. 27 trebuie suprimată dispoziția din ultimele 3 aliniate. Fără a reaminti și discuta efectele dezaastroase ale regimului celular, credem că legea nu trebuie să creeze instituțiuni cari pentru mulți ar apărea drept un privilegiu, fiindcă există izolare și izolare, încât nu ne temem atât de efectele rele ale celulei, cât ne temem de izolarea cu cântec.

e) În art. 30 propunem suprimarea dispensei de muncă din alin. 5 fiindcă într'un sistem penitenciar înțelept nimeni, afară de cei complect neputincioși, nu trebuie să beneficieze de o atare dispensă.

f) La art. 31 urmează a se face cuvenita rectificare, dacă se va admite cele propuse de noi la § 23.

g) La art. 32 observăm că cel condamnat la închisoare corecțională, are o situație mai rea decât condamnatul la temniță grea, căci în timp ce acesta din urmă beneficiază de 1/4 din produsul muncii pentru formarea peculului de rezervă, cel din urmă nu are decât jumătate din partea-i cuvenită adică numai 1/5 destinată zisului pecul.

h) Aliniatul 7 din art. 32 conține o dispozițiune lipsită de orice temei sub raportul principiilor moderne de individualizarea pedepselor. De ce să fie separați delapidatorii de bani publici de ceilalți condamnați și să nu fie separați și condamnații pentru luare de mită sau condamnați pentru concușiune? De ce să fie separați condamnații pentru fals și să nu fie separați și condamnații pentru sperjur? Iată întrebări la cari nu se poate răspunde, tocmai fiindcă e vorba de o dispozițiune demnă de anumite concepțiuni absolut perimate.

Dacă e vorba să se facă o seriațiune penitenciară, o separațiune pe grupuri de osândiți, apoi aceasta nu trebuie să aibă ca bază un criteriu abstract și aprioristic, sprijinit numai pe natura infracțiunii.

Ceea ce interesează în individualizarea penitențiară a represiunii, este personalitatea delicventului-condamnat privită în complexul ei și în lumina tuturor circumstanțelor concrete ce înconjoară fapta sa, iar nu eticheta abstractă a faptului pentru care a fost condamnat mai ales când acest fapt nu are nimic simptomatice în el. Ori, am mai spus, disciplinarea regimului penitenciar și a individualizării penitențiare, nu are ce căuta în codul penal, fiindcă se referă la o materie supusă unor continui prefa-

ceri și dependentă de rezultatele unor experimentări în curs. Dar chiar dacă nu s'ar ține seamă de acest principiu de elaborare, încă dispozițiunea din aliniatul 7 a art. 32 trebuie suprimată ca lipsită de valoare.

Ultimul aliniat din art. 32 trebuie suprimat pentru aceleași considerațiuni pentru care am propus și suprimarea alin. 5 din art. 27.

i) La art. 34, în cazul când s'ar admite cele propuse de noi în § 23, se va schimba termenul *detențiune simplă*, punându-se în loc *arestul politic* sau *închisoarea politică*.

j) Ne pronunțăm categoric contra dispozițiunii înscrise în alin. 3 al art. 35 care admite pronunțarea amendei chiar peste maximul ei. Am arătat în *Tratatul Tanoviceanu*, III, p. 540-2 motivele pentru care socotim inacceptabilă o atare dispozițiune, trimitem deci la cele scrise acolo pentru a nu repeta o demonstrație care reclamă spațiu.

În cazul când zisa dispozițiune rămâne în cod, atunci aliniatul 2 din art. 36 trebuie mutat ca aliniat ultim în art. 35, fiindcă acolo este locul lui.

k) La punctul 3 de sub art. 39 s'a reintrodus incapacitatea de a fi martori pentru cei condamnați la pedepse criminale. Anteproiectul din 1923 restrânse această incapacitate numai la oficiul de martor în acte și desigur că restrângerea era fericită și conformă cu opiniunea dominată astăzi în doctrină. (V. cele scrise în *Trat. Tanoviceanu*, III, p. 502). Oficiul de martor este mai mult o îndatorire decât un drept, încât incapacitatea de a fi martor constituie adesea un avantaj, iar nu o decădere. Revine judecătorilor să cântărească valoarea unei depozițiuni făcută de o persoană certată cu justiția, dar nu este nici rațional și nici în interesul justiției a refuza, socotindu-le cu anticipare ca nesericease, arătările pe care le-ar putea face un atare martor. Adeseori se poate ca un om cinstit, dar cu memoria slabă, sau cu viciu de percepțiune, sau cu o turburare psihică, să facă o declarațiune neconformă cu adevărul și invers un om certat cu justiția să facă arătări perfect concordante cu realitatea.

k) Art. 40 ne spune că „*interdicțiunea corecțională* consistă în pierderea unuiu sau mai multora din drepturile arătate la art. 39”, dar omite să ne spună cum vom ști, pentru fiecare caz în parte, care anume drept sau cari anume drepturi s'au pierdut. Codul actual spune precis: „*judecătorii vor putea pronunța interdicția unuiu sau mai multora din drepturile... etc.*” așa dar conform actualului cod judecătorii fac alegerea, pe când în proiect nu se spune nimic. Fără o atare delegare oricine va putea obiecta că legea nu conferă judecătorilor alt drept decât de a pronunța interdicțiunea corecțională nu și de a alege drepturile ce se răpesc. Cre-

dem deci că este neapărat nevoie să se adauge ca un al 2-lea aliniat la art. 40: „*Judecătorii pronunțând interdicțiunea corecțională, vor arăta dreptul sau drepturile cari se pierd*”.

Deasemeni credem că după alin. 3 (din proiect) tot la art. 40 trebuie să se adauge, următorul aliniat: „*În cazul aliniatelor precedente atunci când judecătorii vor voi să pronunțe și pierderea altui drept de cât cele indicate în zisele alinate, dar cuprins în art. 39, vor indica expres prin hotărârea condamnatoare acel drept și durata interdicțiunii lui*”. Un atare aliniat se impune fiindcă ar fi nedrept ca în cazurile mai ușoare când interdicțiunea corecțională funcționează numai ca pedeapsă complementară, judecătorii să poată pronunța pierderea tuturor drepturilor indicate de art. 39, pe când în cazurile grave când această interdicțiune intervine ca pedeapsă accesorie, să nu se poată pronunța alte decăderi decât cele indicate în aliniatul 2 și 3, din art. 40. De aceea credem că trebuie și în această din urmă ipoteză să se acorde dreptul judecătorilor ca să pronunțe și pierderea altor drepturi pe lângă cele enumerate în alin. 2 și 3 (cari se pierd deplin drept).

În fine, socotim că alin. 5 din art. 40 trebuie să fie astfel redactat: „*Interdicțiunea corecțională își produce efectele din momentul în care hotărârea condamnatorie a rămas definitivă, însă în caz de pedeapsă privative de libertate, intervalul de timp dintre acest moment și momentul în care pedeapsa s'a stins, fie prin executare, fie prin grațiere sau prescripțiune, nu se va socoti în durata interdicțiunii*”.

Această modificare se impune fiindcă altfel, după textul din proiect, ajungem la bizarul rezultat că din momentul când hotărârea condamnatorie a rămas definitivă și până la stingerea pedepsei privative de libertate, condamnatul rămâne nelovit de interdicțiunea corecțională deși hotărârea atrage sau pronunță această interdicție și deci se bucură de toate drepturile și abia după expirarea pedepsei începe să sufere consecințele zisei interdicțiuni. Cu sistemul acesta un condamnat definitiv, căruia nu i s'a lansat încă mandatul de arestare și care deci nu a executat încă pedeapsa, va putea exercita toate drepturile sale, deși se găsește pedepsit și cu interdicțiunea corecțională, putând răspunde oricui: „nu sunt încă decăzut din drepturi, fiindcă după lege decăderea începe să curgă după executarea pedepsei, ori eu nici n'am început să execut!” Tot așa un liberat condițional condamnat și la interdicțiune, va putea exercita toate drepturile până în clipa când se va stinge pedeapsa privativă de libertate.

Un atare rezultat nu credem să găsească vreo aprobare! În redacțiunea pe care o propunem

noi, interdicțiunea corecțională își produce efectul chiar din momentul în care hotărârea condamnatorie a rămas definitivă, iar atunci când pedeapsa principală este o pedeapsă privativă de libertate, intervalul de la data când hotărârea a rămas definitivă și până la stingerea pedepsei privative de libertate, nu se va socoti în durata interdicțiunii, așa că numai această durată, nu și efectele interdicțiunii, va începe dela stingerea pedepsei privative de libertate.

Cu redacțiunea propusă de noi, alin. ultim din art. 40 devine inutil, el fiind înglobat în această redacțiune.

m) La art. 41, 42 și 43 trebuiesc aduse următoarele modificări: dispoziția din art. 42 trebuie să devină al 2-lea aliniat al art. 41, iar dispoziția din art. 43 trebuie să devină art. 42, în schimb alin. 2 din art. 41, care constituie o regulă generală pentru întreaga secțiunea XII, va deveni art. 43.

Acest aliniat devenit art. 43 pentru a fi corect redactat, va lua forma: „*În caz de desființare, doborâre sau rupere totală sau parțială a extractelor afisate, ele se vor afișa din nou, iar dacă fantul s'a comis cu intențiune, autorii și instigatorii se vor pedepsi cu închisoare politienească de la o zi până la 10 zile și cu amendă până la 250 lei*”.

Asupra celorlalte chestiuni, privitoare la publicarea condamnățiunilor, nu mai insistăm, instituțiunea fiind în genere de o hibridă aplicațiune.

n) Art. 44 începe cu o construcțiune stilistică care răcâie pe nervi: „*Condamnații a executa pedeapsa în colonii penitenciare vor fi ținuti... etc.*” „*Condamnații a executa*”!?... Fără comentariu propunem deci: „*Condamnații cari trebuiesc să-și execute pedeapsa în colonii penitenciare,...* etc”.

Observăm cu această ocazie că textele proiectului folosesc când termenul *osândiții* (art. 22 alin. 6 și 7, art. 24, 25, 27—30, 32, 34 alin. 1, 37, etc.) când termenul *condamnații* (art. 22 alin. 2, art. 23, 27 alin. 4, art. 31 alin. 1; 32 alin. 4, 34 alin. 2, 39, 44 etc.). S'a evitat poate monotonia uniformității?! Totuși noi am prefera această monotonie!

În ceiace privește regimul în coloniile penitenciare, repetăm ceea ce am zis și de regimul închisorilor, disciplinarea lui nu se poate face în codul penal, ci prin lege specială susceptibilă de a primi continui modificări impuse de experiența zilnică și de nevoile timpului.

o) Credem că aliniatul 2 din art. 43 trebuie suprimat, iar dacă rămâne ar trebui să i se adauge: „*afară de cazul unei absolute și justificate trebuințe*”. În general arestul la domiciliu se va pronunța contra infractorilor vinovați de fapte ușoare, cari sunt suferinzi și deci cari au nevoie de o îngrijire medicală serioasă; dar chiar sănătos fiind condamnatul, se poate întâmpla în cursul executării

arestului la domiciliu să se îmbolnăvească și să aibă nevoie de vizita unui medic, sau o importanță chestiune de afaceri cari ar atrage ruina condamnatului prin întârziere, să necesite vederea unui avocat sau a unui sfătuitor. Un condamnat care ar fi în închisoare și-ar putea vedea medicul, avocatul sau omul de încredere, și atunci de ce la nevoie să nu-l poată vedea și arestatul la domiciliu?

Noi credem că arestatul la domiciliu trebuie deci să se mărginească numai la interdicțiunea de a părăsi casa. Dispozițiunea din alin. 2 mai ales în forma din proiect, este vexatorie, transformând o pedeapsă extrem de ușoară și de foarte rară aplicațiune, într-o adevărată sursă de neplăceri.

p) Durata de 5 ani din art. 52 o credem excesivă, ar fi suficient 3 ani, fiindcă mustrarea trebuie să intervină în cazuri ușoare și atunci de ce să o îngrădim prin condițiuni exagerate? Cei mai mulți vor prefera în atari condițiuni să sufere o amendă decât să-și țină imobilizată o sumă importantă 5 ani de zile, de dragul mustrării, care în definitiv tot pedeapsă este.

La art. 53 credem că după cuvintele „*va fixa și o pedeapsă privativă de libertate*” trebuie să se adauge „*sau o amendă*”... etc. fiindcă de cele mai multe ori mustrarea va interveni pentru a evita micile pedepse, între cari prin excelență figurează amenda și deci firesc este ca nedepunerea cauțiunei să nu atragă o pedeapsă mai gravă decât cea pe care judecata a voit să o evite prin aplicarea mustrării.

VINTILA DONGOROZ.

(Va urma)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ISMAIL

Audiența dela 1 Noembrie 1927

Președinția d-lui VASILE IACOBINI, președinte

Otilia Barca cu Sofia Apostolova

Testament. Făcut de un supus rus (basarabean) în România, în formă mistică, conform legii române. Locus regit actum. Moartea testatorului ca supus rus în teritoriul român ocupat atunci de inamic. Imposibilitatea înfățișării testamentului la consulatul sau ambasada rusă, conform c. civ. rus, din cauza războiului. Valabilitate. Revendicare. Admitere.

Executarea testamentului după alipirea Basarabiei. Drept interprovincial. Conflict de legi. Normele dreptului internațional privat inaplicabile de plano. Abrogarea lor în mod virtual prin anexiune. Statutul real aplicabil. Copil adulterin. Liberalitate ilicită. Cauză eficientă.

1. — Testamentul făcut de un supus rus în România după formele legii române fără să fi fost înfățișat la Consulatul sau ambasada rusă, conform legii ruse, din cauza războiului, este valabil.

2. — Dreptul internațional privat rezolvind conflicte între legi a diverse suveranități, nu se poate aplica

conflictelor ce nasc în sânul unui stat în care dualismul legislativ este numai un accident istoric.

Un testament valid din punct de vedere al formei, a cărui executare, este cerută unui alt tribunal decât celor supuse procedurii ruse, nu poate fi executat de un strein pe teritoriul român decât prin formele legii române aplicându-se statutul real.

3. — Faptul de a testă în favoarea unui copil adulterin, nu atrage nulitatea dispoziției testamentare decât numai când s'ar dovedi că concubinajul care a dat naștere copilului adulterin, ca mijloc de captație sau sugestie, ar fi fost cauza eficientă a testamentului, însoțit fiind de manopere frauduloase cari să fi influențat voința testatorului.

Tribunalul,

Asupra acțiunii civile de față înregistrată la No. 7041 din 13 Mai 1922, modificată cu suplimentul de cerere din 12 Iunie 1922 și a cererei de intervenție care face obiectul procesului de față.

Văzând actele aflate la dosarul cauzei, probele efectuate și conluziunile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele: Defunctul Ruse Marcu Covacef, rentier și supus rus, locuitor din Reni (Basarabia) județul Ismail, căsătorit legitim cu Elena R. Covacef, născută Ștefanova, face un testament în orașul Constanța la 14 Martie 1916, unde a și murit la 31 Martie 1917, cum se constată din deciziunea No. 451 din 927 a Curții Apelative din Constanța, aflată la dosar, lăsând toată averea fiului său natural Marcu Ruse Covacef, instituind legatară universală și executoare testamentară pe reclamanta Otilia Barca, mama minorului, fiu natural, recunoscut de testator prin chiar actul său de naștere.

Prin acelaș testament Ruse Marcu Covacef mai dispune, în afară de unele legate particulare, — ca uzufructul averii imobiliare ce fusese testată minorului Marcu Covacef, — avere aflătoare în Reni și care formează obiectul pricinii de astăzi, să aparțină soției legitime a testatorului Elena Covacef, iar după moartea ei, averea în plină proprietate să treacă conform dispozițiilor testamentare, minorului Marcu Covacef.

Testamentul în formă mistică este depus Tribunalului Constanța, ultimul domiciliu al defunctului și deschis la moartea lui de către autoritățile Germane, care pe acele timpuri, ocupau în mod vremelnic ținutul Dobrogean.

La 25 Martie 1919, Otilia Barca, în calitate de executoare testamentară, cere și obține dela acelaș Tribunal, trimiterea în posesie asupra averii testate minorului ei fiu, iar prin procesul verbal din 16 Martie 1921 al Corpului de portări de pe lângă Tribunalul Ismail realizează punerea de fapt, în posesia efectivă.

Această avere ce forma legatul copilului Marcu Ruse Covacef, decedat și el în cursul procesului, a fost testată în 1920 părâței Sofia Apostolova de către uzufructuara Elena Covacef, astăzi decedată.

Reclamanta Otilia Barca, face acțiune și cere ca testamentul de care beneficiază Sofia Apostolova și prin care Elena Covacef o lăsa moștenitoare, să fie declarat nul, deoarece defuncta Elena Covacef a dispus în favoarea părâței de o avere ce nu-i aparținea și care în realitate era a reclamantei, iar temeiul acestei acțiuni este că părâta Apostolova pe baza acestui titlu, turbură pe reclamantă în exercitiul dreptului său de proprietate, ce se dovedește și în fapt, de oarece Apostolova vinde lui Herșcovici, intervenientul în acțiunea de față, averea în discuțiune, care pe baza actului de vindere-cumpărare transcris la No. 578 din 922 intră chiar în stăpânirea de fapt a averii.

Că părâta se opune, invocând nulitatea testamentului lăsat de defunctul Ruse Marcu Covacef în favoarea fiului său natural, nulități ce urmează a fi grupate:

1) Motive cu caracter formal.

2). Motive cu caracter material sau de fond.

Că în cercetarea și analiza primelor motive, Văzând că pârâta denunță testamentul exhibat de Otilia Barca ca nul și inexistenț pentru vicii de formă, întrucât se vede.

a) Testamentul săvârșit la Constanța în formă mistică, potrivit regulilor țării unde a fost întocmit, fără a fi fost prezentat consulatului rusesc, sau în lipsă la Ambasadă sau Misiunea Rusă, după regulile edictate în Statutul Consulatelor, înfățișare condiționată „sine qua non” ca să dobândească forța probantă a actului Notarial (art. 1077—1078 cod. civ. rus).

b) A nu fi fost întărit de instanța competentă în speță „Tribunalul Ismail” și această nulitate formală ca întrunită față cu arătările indicate de art. 1079 cod. civil rus și

c) Că nu s'au împlinit cerințele art. 1060 (c. civ. rus) aplicabil în speță, și înfățișat în termenele stabilite de art. 1063, 1065, 1066 comb cu art. 1079, la întărire spre executare la Tribunalul regional sau al locului unde se află averea testată, sau după cea din urmă locuință a defunctului în Rusia, de unde ar rezulta, că numai Tribunalul Ismail putea să confirme acest testament spre executare, și nu altul, iar acest lucru nefiind făcut, testamentul cată a fi considerat ca neîntărit, deci nul și inexistenț.

Oprindu-ne la discuția contradictorie a acestor întreite motive, de ordin formal, în sfera lor de aplicare, îmbrățișând și caracterul de solemnitate al actului de ultimă voință în cadrul principiilor de echilibru al intereselor contrarii, este riguros necesar a stabili în prealabil ca punct de plecare:

A) Valabilitatea testamentului săvârșit de un strein peste graniță, în cadrul principiilor dreptului internațional privat și a codului civil rus în special.

Considerând în acest sens, pe Weiss Vol. II p. 668 și urm. în cuprinderea următoare: „La forme extérieures des actes, est régie par la loi du pays où ils ont été rédigés, et ce principe s'applique aux testaments comme à tous autres actes. Mais cette règle est simplement facultative en ce qui concerne les testaments privés, elle a été admise pour faciliter ces actes accomplis, soit par les Français à l'étranger soit par les étrangers en France, et elle n'a d'autre effet que d'accorder au testateur un droit d'option entre les formes admises, par sa loi nationale et celles qui sont exigées par la loi du lieu où il se trouve”.

De unde rezultă că formele instrumentare la toate actele în genere, autentice sau sub semnătură privată, sunt guvernate de aceleași principii potrivit regulii „locus regit actum”; astfel că actul sub semnătură privată făcut de un străin în România cu paza formelor legiului pământene este valid, cu toate că statutul personal al străinului n'ar prescrie aceste formalități.

Că însăși legea rusă le acceptă, se vede lămurit în cuprinsul textului art. 1077 c. civ. cu adăugirea ca el să fie înfățișat la Consulat sau ambasadă, pentru a fi valorificat ca act notarial, ceea ce de fapt la data decesului nu s'a îndeplinit, motivat de împrejurări fortuite „starea de război” orașul Constanța fiind sub ocupație străină.

B) Dacă formele întăririi prevăzute de legiului rusă, sunt aplicabile unei succesiuni deschise la Constanța, după încorporarea ținutului Basarabean.

Că dar, un conflict de legiuri interprovinciale adică un conflict între legile în vigoare în acelaș stat și promulgate de acelaș suveran, urmează a fi rezolvat pentru soluționarea litigiului de față.

În adevăr:

Este știut că în Basarabia, cu privire la forma testamentelor s'a aplicat în totdeauna și concomitent cu legea de procedură civilă rusă dispozițiunile codului civil rus, care în această materie fusesse extins în toate provinciile imperiului.

Mai este și rămâne bine fixat în fapt că testatorul Ruse Marcu Covacef a fost și a murit supus rus; ori în această situațiune și din punct de vedere al conflictului de legiuri în

dreptul internațional privat — recte în dreptul interprovincial — se pune chestiunea făcîs, care era forma în care testamentul unui supus rus, trebuia făcut în țară străină, pentru a fi valabil, faptele săvârșindu-se în 1916, înainte de alipirea Basarabiei și care erau formele cu privire la executarea unui atare testament săvârșit în țară străină dar care urma a fi executat după înfăptuirea evenimentului alipirii Basarabiei, formele cerute iarăși pentru valabilitatea titlului, conform cu legiurile în vigoare în Basarabia în această materie, adică conform dispozițiunilor codului civil rus.

În care scop, dat fiind situația de interdependentă a Basarabiei ca provincie alipită, la aflarea sensului adevărat în spiritul curat al principiilor de drept comparat la conflictele ce nasc cu ocazia regulamentării acestor raporturi, urmează a cerceta ca izvoare și legislația Românească, fără a nesocoti doctrina creatoare a statelor din occident.

Că dar, pentru a stabili un criteriu, considerând obiectul dreptului interprovincial de a coordona diferitele legislațiuni locale, normele sale urmînd să fie de așa natură încît pe tot cuprinsul României, acelaș raport determinant să fie stăpînit de același lege: se desprinde luminos că normele de drept internațional privat nu sunt aplicabile „de plano” conflictelor interprovinciale.

Astfel:

Dreptul internațional privat rezolvă conflictul între diverse suveranități, că deci ele sunt și rămîn străine rezolvării conflictelor ce sîrvesc legilor voite de unul și acelaș suveran: Puchta Pandecten pag. 113, Warchter vol 24 pag. 272, vol. 25 pag. 20; Zitelmann pag. 395 și urm.; Biera, Revista de drept civil 1921 pag. 56—72; Vassali, Revista de drept comercial 1921 pag. 190; Max Huber, American Journal of international law 1909 pag. 62—63; Aubry et Rau ed. 5 pag. 31 nota 4; Profesorul Pillet, Principes No. 17; F. Surville et F. Arthuys No. 26; Mircea Possa, Pandectele Române 921 pag. 1; M. Eliesco, Essai sur le conflit de lois.

În acest sens și expunerea de motive a legislației recente de drept interprovincial francez din 1921 și polonez 1924, din care se desprinde ideea călăuzitoare „că sistemul de drept internațional privat construit în previziunea conflictelor care se ridică între legi a state diferite și care manifestă conflictul suveranităților deosebite, nu se poate aplica conflictelor care se nasc în sânul unui stat în care dualismul legislativ nu este decât un accident istoric.

Că dar, în lumina acestor principii art. 1063 din codul civil rus care prevede că testamentul făcut în străinătate este supus regulilor de întărire în Rusia în termenele fixate ca socotite din ziua morții testatorului, nu este aplicabil litigiului de față căci, pe de o parte acest articol rezolvă o chestiune de drept internațional și nu poate fi aplicabil unui conflict interprovincial, iar pe de altă parte chiar dacă litigiul ar putea fi asimilat conflictelor de drept internațional privat, încă nu ar fi justificabil de art. 1063 și 1079, cari în măsura în care pune o normă de drept internațional, a fost virtual abrogat prin faptul anexiunei.

De unde rezultă, privind problema în ansamblu pentru aceste întreite motive, testamentul fiind valid, din punct de vedere al formei, iar executarea lui cerută unui alt Tribunal de cît Tribunalele supuse procedurii Ruse, întrebarea ce se pune este aceea de a se ști care sunt formele de urmărire ale unui act a cărui executare se face de un străin pe teritoriul statului Român cu privire la imobilele aflate în țară, — evident formele prevăzute de legea Română, aplicându-se în această materie „statutul real”.

Considerând și seriozitatea argumentării reclamantei, ca creatoare de noi mijloace de a-și valorifica titlul, invocând în ultim resort art. 1062 codul civil rus, în cuprinderea: „că testamentele se prezintă la întărire de cei în mîna cărora se află” — firese urma, ca autoritatea în drept să trimită actul la întărire era Tribunalul de Constanța.

Că verificînd lucrările dela dosar se stabilește în fapt, că cu

toate diligentele reclamantei Otilia Barca prin cereri repetate atât direct cât și prin oficiul Tribunalului Ismail de a se trimite testamentul, au rămas infructuoase față de opunerile Tribunalului Constanța de a reține dosarul, nu poate constitui o decădere, ce nu-i pot fi imputate reclamantei.

Iar ca concluziuni:

Unind chestiunea de fapt cu cea de drept, în mod logic și rațional conduc la soluția valabilității testamentului făcut de Ruse Marcu Covacef din punct de vedere formal în cadrul principiilor ce cârmuesc conflictul de drept interprovincial, în prezviunile și cu paza cerințelor formale ale legiunii Românești a locului unde s'a deschis succesiunea pentru imobile aflătoare în județul Ismailului.

Văzând și obiecțiunea pârâtei Sofia Apostolova, care privind prin imposibil ca rezolvat în sens defavorabil nulitatea testamentului pe considerațiuni de ordin formal, sfârșește în argument peremptoriu la înlăturarea testamentului justificat de împrejurarea că s'a testat în favoarea unui copil născut dintr'un adulter. Cu alte cuvinte, că cauza eficientă și determinantă a liberalității fiind ilicită și contrară bunelor moravuri anulează întreg testamentul, iar:

Probă, că aceasta a fost cauza determinantă a liberalității, o furnizează însuși testamentul din care reese credința mărturisită a defunctului că gratificatul este copilul adulterin, făcând prin chiar testamentul, aceia ce legea interzice adică avantajând un copil cărui el re-unoaște a fi tată adulterin. Liberalitatea în asemenea condițiuni are o cauză ilicită, contrară ordinii publice și bunelor moravuri.

Considerând că dreptul nu trăește în abstracțiuni. ba din potrivă, adâncindu-și rădăcinile în realități, rămâne a se aprecia, în sistemul codului nostru, din punct de vedere al fondului cu privire la valoarea intrinsecă a acestui testament — situație în care sunt aplicabile dispozițiunile codului civil Român ori de câte ori în materie testamentară este vorba de fondul dreptului, — dispozițiunile codului rus aplicându-se în finutul Ismailului numai cu privire la formarea testamentelor — ce alte împrejurări lăaturalice, concordante sau temeuri de fapt a schimbat legătura de drept între gratificant și gratificat.

Având în vedere că în sistemul codului nostru faptul de a testa în favoarea unui copil adulterin nu atrage nulitatea dispoziției testamentare decât numai în cazul dacă s'ar dovedi că concubinajul care a dat naștere copilului adulterin, ca mijloc de captație sau sugestie, ar fi fost cauza eficientă a testamentului, însoțit fiind de manopere frauduloase care să fi influențat asupra voinței testatorului. Că numai atunci s'ar putea cere anularea testamentului pentru că: cauza lui juridică ar rezulta dintr'un raport de echivalență al contra-prestațiunii cu caracter ilicit.

Ori, în speță, nu se face cu nimic dovada din care să prindă relief ideea ce preocupă pe legiuitor, că concubinajul, din care a rezultat copilul adulterin, însoțit de mijloace viclene ca mijloc de captație și sugestie a fost cauza determinantă a liberalității, după cum același lucru nu s'a dovedit nici în fața Curței apelative din Constanța unde testamentul a fost atacat de către rudele de sânge ale defunctului pe aceleași motive de drept material.

Că dar, înlăturând ca neserioasă obiecțiunea și pe considerația că pârâta Sofia Apostolova nu mai putea invoca acest argument, ca una ce a cerut și obținut executarea testamentului, ca vițiat, punându-se în posesia efectivă și vânzând averea către alții; și:

În examinarea cererii de intervenție a lui Herșcovici și a declarațiunii de desistare.

Considerând că intervenientul David Herșcovici nu se mai poate desista după ce instanța a fost legată, decât cu consimțământul părții adverse, mai ales că asupra cererii de intervenție, la audiențele precedente a pus concluziuni în fond astfel că o desistare unilaterală nu mai poate produce efect, iar cererea de intervenție cercetată în fondul ei, urmând soarta soluției ce

se va da și pentru pârâta Apostolova, intervenientul nefiind decât „ayant cause” al acesteia.

Tribunalul,

Reține în judecata de fond cererea de intervenție, refuzând a lua act de declarația făcută de desistare dela ea.

Iar în ce privește ultima chestiune pusă de pârâta la sfârșitul desbaterilor privitoare la neregularitatea acțiunii, cerându-se anularea testamentului făcut de Elena Covacefi, în loc de a se cere revendicarea imobilelor deținute de numita, Tribunalul prin jurnalul precedent tranșând pentru această instanță, cu caracterizări și precizii, că este vorba de o acțiune în revendicare, — cată a fi înlăturată.

Că asupra fondului însuși, fiind dovedit și necontestat că imobilele în litigiu au aparținut autorului Ruse Marcu Covacef, mort și reprezentat astăzi prin mama sa naturală Otilia Barca și mai fiind de asemenea dovedit că uzufructuara Elena Covacef a transmis pârâtei Sofia Apostolova drepturi pe care în realitate ru le avea, acțiunea în revendicare a reclamantei Otilia Barca urmează a fi admisă atât față cu pârâta Sofia Apostolova cât și față cu intervenientul David Herșcovici, a cărui cerere de intervenție cată a fi respinsă în fond, el ca cumpărător dela pârâta Apostolova fiind ayant cause al acesteia.

Pentru aceste motive, Tribunalul admite acțiunea, etc.

Președinte, (ss) Vasile Iacobini,

Grefier, Mândrovicianu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA 1 COM.

Audiența dela 27 Februarie 1928

Președinția d-lui COMAN NEGOCESCU, Președinte

I. Schauer, cere reabilitarea

Sentița civilă No. 314

Reabilitare. Prescripție. Dacă pentru obținerea reabilitării, falitul poate să achite dobânzile numai pe cinci ani. Soluțiunea negativă. Art. 826 și urm. c. com. și art. 1907 c. civ.

Falitul care cere reabilitarea trebuie să dovedească plata dobânzilor până în ziua cererii de reabilitare, știut fiindcă, după declararea falimentului, dobânzile creanțelor negarantate cu ipotecă, gaj sau alt privilegiu, sunt suspendate numai față cu massa creditorilor (art. 718 c. com.).

El nu poate invoca prescripția de cinci ani prevăzută de art. 1907 c. civ., fiindcă art. 826 și 828 c. com. cer achitarea „integrală”, „pe deplin”, nu numai a capitalului dar și a dobânzilor; impun deci stingerea datorităilor falitului prin dezinteresarea completă a creditorilor, ceea ce nu e cazul prescripțiunii de cinci ani prevăzute de art. 1907 c. civ., bazată nu atât pe prezumpția de plată, cât pe considerațiunea de ordine publică de împedirea ruinii debitorilor prin acumularea de dobânzi și necerute la timp.

Tribunalul,

Asupra cererii de reabilitare făcută de falitul I. Schauer cu petiția înregistrată la Nr. 29443 din 8 August 1927.

Având în vedere că după art. 826 și următoarele din codul de comerț pentru ca o cerere de reabilitare să poată fi primită trebuie să satisfacă următoarele condițiuni de formă: 1) copie de pe ea să stea afișată, timp de două luni, la ușa Tribunalului, la Bursă și la Camera de Comerț și să fie publicată de două ori, la interval de câte o lună, prin Monitorul Oficial, și următoarele condițiuni de fond: 1) falitul să fi achitat integral în capete, interese și cheltuieli, toate creanțele admise la massa falimentului; 2) să nu se formuleze împotriva cererii nici o opoziție din partea creditorilor sau a terților interesați, care să se găsească fundată; 3) fali-

tul să nu fi fost condamnat pentru bancrută frauduloasă, fals, furt, abuz de încredere, escrocherie și delapidare de bani publici, iar dacă a fost condamnat pentru bancrută simplă, să fi executat condamnarea și 4) acțiunea penală, pornită împotriva falitului, după deschiderea falimentului, să fi fost închisă.

Având în vedere că, în speță, din examinarea actelor produse de falit, în sprijinul cererii sale de reabilitare, se constată că numitul nu satisface în totul condițiunea de formă, deoarece una din copiile după cerere, în loc de a fi afișată la Camera de Comerț, a fost afișată pe sala Primăriei, și nu îndeplinește condițiunea întâi de fond, deoarece dacă falitul justifică că a achitat capitalul creanțelor admise la masa falimentului, nu dovedește pentru cele pentru cari a consemnat sumele la Cassa de Depuneri, că a plătit, integral dobânzile acestor creanțe, pe tot timpul dela data exigibilității fiecăreia din ele, până în ziua cererii de reabilitare, știut fiind că, după declararea falimentului, dobânzile creanțelor negarantate cu ipotecă, gaj sau alt privilegiu, sunt suspendate numai față de masa creditorilor (art. 718 c. com.).

Având în vedere că falitul nu se poate pune la adăpostul prescripțiunii de cinci ani, prevăzute de art. 1907 din codul civil, fiindcă art. 826 și 828 din codul de comerț, cer achitarea „integrală”, „pe deplin” a creanțelor, atât în ce privește capitalul, cât și în ce privește dobânzile, impun deci stingerea datoriilor falitului, prin dezinteresarea completă a creditorilor, ceea ce nu e cazul prescripțiunii de cinci ani, prevăzută de art. 1907 cod. civil, care nefiind bazată, atât pe prezumțiunea de plată, cât pe considerațiunea de ordine publică, de a se împiedica ruina debitorilor prin acumularea dobânzilor necerute la timp, e un mod de stingere a datoriilor falitului, în ce privește dobânzile, neînsoțit de satisfacerea efectivă a creditorului, condițiune cerută în mod formal de codul de comerț, pentru obținerea reabilitării.

Că atât de adevărat este acest lucru, că în Franța, unde era o dispozițiune similară cu dispozițiunea din codul de comerț român pentru a fi posibilă admiterea reabilitării prin plata dobânzilor pe cinci ani, a fost nevoie de o lege specială, legea din 30 Decembrie 1903, lege care, spre a face mai ușoară reabilitarea, este necesară și în România.

Că prin urmare, neîndeplinite fiind două din condițiunile cerute de art. 826, cererea de față e nefundată și căută a fi respinsă.

Pentru toate aceste motive, Tribunalul, respinge cererea.

(ss) C. Negoescu, M. Grădișteanu.

Grefier (ss) A. Mihăescu

NOTA. — Speța ce adnotăm se prezintă foarte rar în practică, însă soluțiunea dată și în deosebi motivarea ei sunt foarte interesante.

Cauza este că formalitățile de reabilitare sunt grele și că reabilitarea este supusă la o serie de condițiuni care de multe ori o fac imposibilă, cum ar fi bancruta.

Comercianții faliti au găsit un mijloc mult mai ușor de a se reabilita în mod indirect prin următorul procedeu:

În contra sentinței de declarare a stărei de faliment se făcea apel; acest apel era lăsat în suspensie iar operațiunile falimentului continuau.

Între timp falitul găsea mijlocul să-și răscumpere dela creditorii săi creanțele în condițiuni foarte avantajoase. De îndată ce erau în posesiunea tuturor creanțelor verificate, fixau termen de judecată la Curtea de Apel. Cum instanțele noastre de Apel au fost foarte largi în interpretare, socotind că apelul este devolutiv și că în acel moment urmează să se judece dacă comerciantul este sau nu în încetare de plăți,

față de prezentarea creanțelor achitate, reformau sentința Tribunalului de declarare, iar comerciantul pe această cale era mai mult de cât reabilitat întrucât se considera că nu a fost nici odată falit.

Dese ori judecata în apel venea după 2—3 sau chiar 5 ani, întrerupându-se termenul de primare prin fixarea unui termen care era la rândul lui era lăsat în suspensie.

Acest mijloc comod a făcut ca instituția reabilitării să nu fie întrebuintată de cât de acei faliti care ne cunoscând sistemul nu au făcut apel la timp, sau care nu au putut să ajungă la vreo înțelegere cu creditorii lor în timpul apelului.

În adevăr instituțiunea reabilitării este foarte grea, fiind excluși bancrutarii frauduloși, toți cei condamnați pentru fals, furt, abuz de încredere, escrocherie, delapidare de bani publici. Formalitățile de publicare și afișare sunt iarăși o piedică și în special dovada pe care trebuie să o facă falitul că a plătit integral toate creanțele admise la masa falimentului în capete, interese și cheltuieli, face adese ori imposibilă reabilitarea, unii din creditorii în asemenea ipoteze căutând să profite de situațiunea lor.

Una din aceste dificultăți practice ale reabilitării a făcut ca cererea de reabilitare formulată de falitul I. Schauer, să fie respinsă ca nefundată prin sentința ce o adnotăm.

Tribunalul constatând întâi că falitul nu a satisfăcut condițiunile de formă, deoarece una din copiile după cerere în loc de a fi afișată la Camera de Comerț a fost afișată pe sala Primăriei, a respins cererea și această respingere nu poate fi reformată nici în apel, fiind o condițiune de formă neîndeplinită înainte de examinarea cererei.

Tot deodată falitul respingându-i-se cererea de reabilitare nu va putea introduce o altă cerere de cât după trecere de un an dela darea sentinței.

Chestiunea însă interesantă rezolvată de Tribunal și care ne-a sugerat prezinta notă este următoarea :

Falitul Schauer, prezentase dovada că a achitat integral capitalul creanțelor admise la masa falimentului. O parte din creditorii neputând fi găsiți, a depus suma ce li se cuvenea lor la Cassa de Depuneri și Consemnațiuni. Falitul însă nu depusese integral dobânzile acestor sume pe tot timpul dela data exigibilității fiecăreia din ele, până în ziua cererii de reabilitare.

Tribunalul socotind că conform dispozițiunilor art. 826 c. com., falitul care cere reabilitarea este obligat să facă dovada că a plătit integral toate creanțele în capete, interese și cheltuieli, această obligațiune pusă de lege în mod special presupune o stingere a datoriilor falitului printr-o *dezinteresare reală și efectivă a creditorilor*, iar nu prin alt mod de stingere al creanțelor bazate, în special, pe o prezumțiune de plată, cum ar fi aceea trasă din prescripțiunea de 5 ani pentru dobânzi prevăzute de art. 1907 c. civ.

Argumentul principal al Tribunalului fiind cel enunțat el ar putea fi aplicat și discutat și pentru ipoteza în care înseși creanțele capital s'ar găsi prescrise la data cererii de reabilitare.

Pentru justificarea lipsei de plată a dobânzilor, Tribunalul s'a mai întemeiat și pe dispozițiunile art. 718 c. com., care hotărăște că curgerea dobânzilor creanțelor negarantate prin ipotecă, gaj sau alt privilegiu, este suspendată prin faptul sentinței declarative de faliment numai față de masa creditorilor, astfel că în virtutea acestui text de lege, suspendarea dobânzilor

fiind relativă numai la masa credală, are de scop de a regula cu un tratament egal concursul creditorilor activului falimentar, iar nici decum de a avantaja pe falit pentru a se sustrage dela punctuala îndeplinire a tuturor obligaţiunilor sale.

În sfârşit Tribunalul se mai întemeiază pe un argument de comparaţie legislativă, arătând că în Franţa unde exista o dispoziţiune similară cu a legii române, pentru a se admite reabilitarea prin plata dobânzilor numai pe timp de cinci ani, a fost nevoie de legea specială din 30 Decembrie 1903, care ar fi necesară şi în România.

Vom examina pe rând fiecare din aceste argumente.

Codul comercial prevăzând prin dispoziţiunea art. 826 că numai falitul, care a plătit integral în capete, interese şi cheltueli, toate creanţele admise la masa falimentului, poate obţine reabilitarea, a înlăturat celelalte moduri de stingere ale datoriilor prevăzute de lege.

Se ştie că declararea în stare de faliment a unui comerciant îi ridică exerciţiul drepturilor sale politice şi îl loveşte de oarecare incapacităţi.

Reabilitarea este repunerea falitului în toate drepturile de care e privat, după cum spunea un autor celebru, reabilitarea face să dispară acea vestejire morală care se găsea ataşată la numele celui ce nu şi-a ţinut angajamentele.

În Franţa altă dată scrisorile de reabilitare erau date de Parlament, iar mai târziu puterea regală îşi arogă acest drept hotărând că reabilitatea „de la bonne foie et renommée du faillit” nu poate să aibă loc decât justificându-se şi plata tuturor datoriilor, *în principal interese şi cheltueli*, (vezi Denisart, Reabilitación No. 3. Merlin, Rep. Dalloz, 24 Faillite pag. 478).

Prin legile franceze din 1807 şi 1838, Curţile de apel au fost declarate competente să se pronunţe asupra cererilor de reabilitare; iar prin legea din 30 Decembrie 1903, cererile de reabilitare sunt adresate procurorului Republicei, în arondismentul în care falimentul a fost pronunţat. Procurorul înaintează cererile Prezidentului Tribunalului de comerţ care a declarat falimentul şi Procurorului domiciliului falitului, iar reabilitarea se pronunţă de Tribunal.

Cum vedem, în Franţa la baza ideii de reabilitare a fost totdeauna obligaţiunea de plată a datoriilor falitului, în principal dobânzi şi cheltueli.

Problemă noastră, relativ la prescripţiunea ca mijloc de plată, a fost supus dese ori discuţiunilor doctrinare şi jurisprudenţale.

Lyon-Caen vol. 8 pag. 206 şi urm. No. 928, angajează această chestiune.

D-sa se întreabă dacă falitul trebuie să plătească efectiv datoriile sale, adică dacă trebuie ca creditorii să fie realmente dezinteresaţi, sau dacă din contră nu ar fi suficient un act echivalent cu plata, ca darea în plată compensaţiunea, confuziunea sau prescripţiunea liberatorie?

Pentru dobânzi trebuiesc pătite şi cele care au curs după declararea în stare de faliment?

D-l Lyon-Caen, conchide că dat fiind principiile care au rezidat la baza instituţiunii de reabilitare şi obligaţiunea categorică pusă de lege ca creditorii să fie realmente plătiţi, iar nu ca creanţele să fie găsite stinse prin unele din mijloacele legale, socoteşte că debitorul nu poate opune prescripţiunea de cinci ani prevăzută de art. 2277 cod. civ. Francez sau 1907 c. civ. Rom., precum nici prescripţiunea relativă la capitalul creanţelor.

Totuşi în notă arată că soluţia deşi sigură e foarte riguroasă pentru că dobânzile acumulându-se un număr însemnat de ani, poate să ajungă la o sumă atât de importantă încât să facă imposibilă reabilitarea.

În propunerea legii votată de Senat la 29 Noembrie 1901, s'a admis că pentru a putea fi reabilitat, e destul ca falitul să plătească datoriile sale şi dobânzile numai pe cinci ani.

Această propunere însă nu a devenit lege, căci legea din 30 Decembrie 1903, menţine obligaţiunea pentru falit de a plăti capital, interese şi dobânzi fără a reduce dobânzile la cinci ani, indulcind numai situaţiunea falţilor concordatari cărora le permite reabilitarea în caz de probitate recunoscută, şi după trecere de cinci ani de la declararea în stare de faliment, dacă au plătit divdendele promise.

Jurisprudenţa franceză este fixată în acelaş sens. Ea este şi mai aspră, nepermiţând reabilitarea decât prin plata efectivă şi înlăturându-se chiar atunci când ar fi vorba de o remitere a datoriei din partea creditorilor (vezi Dalloz citat No. 1539 şi 1543).

La Italiani chestiunea este controversată.

Cuzziere şi Cicu în vol. 9 Del Falimento la pag. 556 No. 820, arată că controversa există asupra remiterii datoriei făcută de creditorii şi în ce priveşte prescripţiunea.

Unii susţin că este indiferent modul în care obligaţiunile s'au stins şi că deci inacţiunea creditorilor în timpul fixat de lege prescriind datoria, falitul e liberat (Bonelli No. 702).

Alţii susţin că legiuitorul vorbind numai de plată şi nu de alt mod de stingere al obligaţiunii şi având în vedere origina instituţiunii, creditorii trebuie să fie efectiv plătiţi (Borsari No. 1784, Ramella No. 490, Vigarri No. 2280).

D-nii Cuzziere şi Cicu, susţin că remiterea datoriei echivalează cu o plată, pentru că creditorii i-au dat-o tocmai ca o condiţiune pentru a putea invoca aplicaţiunea reabilitărei.

Cu totul altul este însă, spune d-lor, *efectul prescripţiunii, pentru că aceasta nu se bazează decât pe o prezumţie de plată, iar nu pe o plată efectivă*. Jurisprudenţa e fixată în acelaş sens.

Dreptul Român reproducând aidoma textul art. 816 italian şi principiul cuprins în art. 605 francez, nu se poate da o altă interpretare acestor dispoziţiuni.

În adevăr, dacă s'ar socoti că se poate afecta prescripţiunea la dobânzi, de ce nu s'ar aplica prescripţiunea şi la capital?

Ori, creditorii pe de o parte prin faptul existenţei masei credale reprezentată de Sindic, nu mai au exerciţiul acţiunii lor, pe de altă parte găsindu-se înaintea unui debitor insolubil, nici interes nu mai există de a acţiona în justiţie pentru întreruperea prescripţiei, care de drept se găseşte întreruptă prin faptul falimentului. S'ar putea obiecta că dela închiderea lucrărilor de lichidare a activului falimentar, creditorii îşi reiau libertatea de acţiune şi că prescripţiunea ar putea să curgă dela această dată.

Însă aci intervin dificultăţi relative la caracterul juridic al creanţelor verificate, dacă au operat novaţie prin faptul verificării şi dacă prescripţiunea ar trebui să fie de 30 ani, chiar în materie comercială, cum deseori a hotărât Înalta Curte de Casaţie. Totuşi orice prescripţie fiind întreruptă cât durează falimentul aceasta trebuie să fie regula deopotrivă pentru toţi creditorii nu numai pentru cei diligenţi.

Pentru dobânzi aceleiaş principii trebuiesc aplicate.

Independent însă de interpretarea știută pe care foarte bine Onoratul Tribunal a dat-o textelor de lege invocate, e desigur nedrept ca comerciantul falit, care după mulți ani de muncă a reușit să strângă o sumă ce ar putea acoperi capitalul datorit și dobânzile pe cinci ani, să fie obligat a depune sau plăti dobânzile până în ziua cererii de reabilitare.

Reabilitarea ar deveni imposibilă când s'ar face peste 15—20 ani dela faliment.

Altă interpretare mai binevoitoare fiind foarte greu de dat, legea dispunând categoric plata efectivă, o modificare a cod. com și asupra acestei materii ar corespunde unor nevoi sociale, pentru a nu lăsa toată viața cu pecetia denoralizării pe falit, care poate că a fost victima unor împrejurări nenorocite.

Sistemul francez de a admite reabilitarea cinci ani de la concordat, dovedindu-se plata cotelor de către falit, e un pas înainte către o legiuire mai largă și mai proteguitoare.

I. COHEN.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI, SECT. III

Audiența dela 10 Martie 1928

Președinția a-lui AUREL LERESCU, consilier

Deciziune civilă No.

Contestație. Parte cu domiciliul ales la avocat. Citații. Îndeplinirea procedurii. Formalități. Art. 74 și 76 pr. civ.

Legea necerând alte formalități pentru îndeplinirea procedurii când este vorba de un domiciliu ales, decât cele prevăzute pentru domiciliul real, agentul judecătoresc, cu ocaziunea înmânării citațiilor la domiciliul ales, trebuie să se conforme întocmai dispozițiilor art. 74 pr. civ., înmânând citațiile părții respective, iar, în lipsa acesteia, să încheie cuvenitul proces verbal cerut de lege.

Curtea,

Asupra contestației făcute de Lucreția Varon cu petițiunea înreg. la Nr. 1154 din 21 Ianuarie 1928, împotriva executării deciziunii civile cu Nr. 25 din 928 a acestei Curți, prin care tinde la anularea acestei deciziuni și a se dispune să se judece din nou apelul asupra căruia s'a dat acea deciziune, pe motiv că n'a avut cunoștință de termenul când s'a pronunțat în lipsa sa, căci n'a fost îndeplinită procedura.

Având în vedere susținerile părților și actele dela dosar.

Având în vedere că motivele de contestație ce se invoacă și astfel după cum s'au dezvoltat în instanță, sunt: 1) că, semnătura de pe adeverința cu data 20 Ianuarie 1928 certificată de agentul judecătoresc Boboc Stelian, de pe lângă corpul de portări al Tribunalului Ilfov care constată înmânarea citației acestei Curți cu No. 10636 din 928 cu termen la 28 Ianuarie a. c., nu este proprie a d-lui avocat D. I. Niculescu, la care și-a ales domiciliul prin petiția de apel; 2) că, în orice caz, agentul judecătoresc, nu s'a conformat art. 74, din pr. civilă, întrucât a înmănat citația unei alte persoane decât contestatoarei și nu a încheiat cuvenitul proces-verbal, cerut de lege în asemenea cazuri așa că actul de procedură a înmânării citației este nul și 3) iar în cazul când se va trece peste acele două motive și verificare de scripte nu s'ar face spre a se vedea că nu e semnătura avocatului D. I. Niculescu, de pe acea adeverință, a declarat că se înscrie în fals, desemnând ca autor al falșului pe agentul judecătoresc.

Având în vedere că conform art. 74 din pr. civilă, citațiile se dau sau persoanei, sau la domiciliul ori reședința persoanei, c. respectarea formalităților anume prevăzute de acest text de

lege, iar neobservarea acelor rândueți, prin art. 76 din aceeaș procedură, sunt prescrise sub pedeapsă de nulitate.

Având în vedere că în speță, contestatoarea prin petițiunea sa de apel ce a făcut în contra sentinței civile cu Nr. 774 din 1927, a Tribunalului Ilfov s. IV, dată asupra acțiunii intentată, conform legii chiriilor de către soții Elena și Căpitan Gh. Niculescu, și-a ales domiciliul la d-l avocat Dimitrie I. Niculescu, în București, str. Știrbei Vodă Nr. 1.

Că, deși pentru termenul de 28 Ianuarie a. c., fixat a se judeca în apel, contestatoarea s'a citat la domiciliul ales, emițându-se citația cu Nr. 10636 din 1927, însă agentul judecătoresc, cu ocaziunea înmânării acelei citațiuni, nu s'a conformat dispozițiilor art. 74 din pr. civilă, căci a înmănat citația altei persoane decât contestatoarei căreia i se adresase, și anume d-lui avocat D. Niculescu, la care contestatoarea își alesese domiciliul, cum constată adeverința cu data 20 Ianuarie a. c., în josul căreia agentul judecătoresc Boboc Stelian atestă pe acea adeverință că semnătura este a d-lui avocat D. Niculescu, pe când acesta azi în instanță a contestat că semnătura ar fi a sa și nici c'a primit citațiunea vorbită.

Considerând că întrucât legea nu cere alte formalități pentru îndeplinirea procedurii când este vorba de un domiciliu ales decât cel real, evident că agentul judecătoresc negăsind pe contestatoarea la acel domiciliu ales, trebuie să constate acest lucru printr'un proces-verbal și apoi să procedeze la îndeplinirea procedurii cu respectarea rândueților prevăzute de art. 74 pr. civ.

Că, nefăcând acest lucru, procedura pentru termenul de 28 Ianuarie a. c., când s'a dat deciziunea civilă cu Nr. 26 din 928, este nulă față de contestatoarea, așa că anulându-se acea deciziune, urmează a se judeca din nou în apelul său.

Că să fiisd, contestațiunea are a fi admisă.

Pentru aceste motive, etc. etc.

(ss) Aurel Lerescu, C. M. Ionescu, I Petrescu.

Prim-Grefier (ss) Ștefănescu.

La editura *Curierul Judiciar*, București, Artei 5 găsiți: **LEGEA AUTENTIFICAREI ACTELOR**, comentată și adnotată cu Doctrina, jurisprudența și Debaterele parlamentare de Lascarov-Moldovanu. *Prețul 120 lei.*

CALAUZA CETĂȚEANULUI în materie judiciară (ed. III) 2 mari volume peste o mie pag. fiecare, de I. Rădoi, fost președinte Tribunal, Avocat. Conține toate legile și Codurile aplicabile și în Basarabia, Bucovina și Transilvania, comentate doctrină, jurisprudență, având toate formularele de acte: *vânzări, împrumut, ipotecă, cesiuni, subrogații, acțiuni, apeluri, recursuri*, și tot felul de petițiuni, cereri, *Procese verbale, autentificări, jurnale, sentințe*, etc. etc. Prețul vol. I lei 400, vol. II lei 500. Ambele lei 900. La comanda se va adăuga 20 lei pentru taxele postale.

Curierul Judiciar expediază la cerere contra cost orice de Drept române și streine.

D-I N. Jak Constantinescu, consilier la Curtea de Apel București, a pus sub presă, în editura Tip. *Curierul Judiciar* o nouă lucrare: **DESPRE TESTAMENTE**, ediția II-a.

Această lucrare s'a revăzut, complectat și mărit considerabil cu tot ceia ce doctrina și jurisprudența a publicat până la zi. Volumul va apare la începutul lunii Iunie.